

КЕНГЕШ

Полпред Къабарты-Малкъарны айныргъа башхаладан эсе уллу онглары болгъан регионнга санагъанды

РФ-ни Правительствосуну Председателини орунбасары, РФ-ни Президентини Север-Кавказ федеральный округда толук эркинлик келечиси Александр Хлоповни Къабарты-Малкъарны СКФО-да айныргъа башхаладан эсе уллу онглары болгъан регионнга санагъанды. Аны юсюнден ол барак кюн КъМР-ни Правительствосуну ююнде болгъан кенгеште айткъанды.

эксперт къауым къураылгъан билдиргенди. «Россовни Президентини онуу бла биз бу ишни регион кесинде бардырлыкъбыз. Программаны жарашдыруу, бу проблеманы тамамлауу жолларын белгилеу жаны бла бизде тобашууе, тинтилеу анта болукъдула», - дегенди.

болуму да эсге алыныркъды. Европаны къыралларында санауу эсгертип, анда эки критерий болгъанын айткъанды: «Биринчиси - къыралны башчысы кулугъуна салынганлай, къылай кемчилик, проблема бла болгъанлары юсюнден социология соруу бардырады. Башха айткъанда, адамланы жарысхан вопроса кетюроледи, ала заманында кетерилсеуе уа, ол власть органы иштерин бийик даражда бардыгъанларына шартаткъа этеди. Экинчи критерий - инвестицияла. Отчет кезигеуе бу белом торленмей эсе, правительство

румлагъа къатышханды эм къалай бир келишимге къол салгъанды. Бу затла да онучуну ишине магъаланы керюмдериленди. Культура министр окъуна ол жууалы сфергъа инвестицияла келирча этерге керекди, деп чертенди полпред.

ден кеслерини оюмларын билдиргенди. Александр Хлоповни айткъанга кере, субъектлени власть органдарыны иштерине багъа бергенде, 308 шарт тергилди. Бу тизгин дайым да тюлендирилгенли турады. Сёз ючюн, былай регионда табигъатны, тегерекеги къудурети

территория айнытмагъанына санагъанды. Энта былай шартла эсге алында: сёз ючюн, министр регионга нонча инвесторну келтиргенди, россилай негда тыш къыраллы предпритияла бла сёлешиле бардыргъанымыз, къалгъанымыз, ненча экономика ф

ди. Эл мюлке чыгарылгъан продукцияны өлчөми 6 берге көбейгенди, СКФО-ну субъектлеринде уа андан бийик керюмдө жокуду, дегенди.

Акъры 2-чи бетдеи. Суратланы Р. МАМИЕВ алгъанды.

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну 2006 жылда 27-чи июльда чыгарылгъан 196-ПП номерини бегимине торленуе кийирюу юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну БЕГИМИ

2011 жылда 9-чу февральда №29-ПП жет эм налага бла байламлы жорукъла къалай сакълангъанларына контроль этуу жаны бла комиссиясыны бу бегиме бла къабал керюмге къауумна:
1) Бу адамланы къошаргъа: Абгеров А.Х. - Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну Председателини биринчи орунбасары;
Васильев С.В. - Къабарты-Малкъар Республиканы ишени министр (ырызлыгъаны кере)
Лигдиков Х.П. - Къабарты-Малкъар Республиканы къырал ырысына эмда жер байлыктарына башчылыкъ этуу жаны бла министр;
2) К.М.Отарову, М.И.Сохову, Ю.И.Томчаки, М.Т.Тхагалжиевни комиссияны къауумундан чыгарыргъа.

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну Председатели А. МЕРКУЛОВ

Сауғалау Жерлешлерибизни сыйларын көргенди

Тюнеке Башкортостандан къуачылар халар келгенди. Аны Президентни Рустам Хамитов кеси ишине уа маълум халкъны эки айырмалы жашны ол республиканы политика эм културга жаны бла айнуларына баш режиссеру Къубайланы Георгийни жашы Муслимге уа «Башк

Т.АППАСХАНЛЫ Аминат.

КЕРМИОЧ

Чабак териден - бохчала, чурукъла...

Бу ююнде Къабарты-Малкъар къырал университетде жаш алимлени инновация проектирине кермиооч сыйланды. Ол КъМР-де Жаш алимлени советини эки Север-Кавказ федеральный округда Жаш алимлени советини башхалыкълары бла къураылгъанды. Кермиооч Север Кавказны аты республикасында делегацияла къытылгъанды.

Предприниматель Ахмед Шадрев чабак териден аны кийиле, куртка, сумка, бохчала эм башха затла тигеди. Бизсимен бизни бла ушакъда айткъанга кере, чабакны териси туарыкъсында эсе он кергеуе туючууду. Андан этинген затла уа жытмай кеп заманы турады.

Аны проектирине КъМКСУ-ну профессору Светлана Хаширова сайлагъанды. Ол кеси да РФ-ни Президентни Дмитрий Медведев бу ююнде белгилеген сегиз жаш алимни къауумна киргенин айтыргъа тийишиди. Светлана тегерекеди културетин нефтьни къалган-кулгъанлардан ариулауу технологиясын жарашдыруу бла юрешеди.

Экология жаны бла да чабак териси тигерге болуугу юсюнден ахирде билмейди. Бюточюкде биз издениларымыз Кавказны Минеральны тыш шахарларында сатаргъа соебиз, анча эркинлик алгъан бек кыйынды. Бизге ача угай, ол жаны бла болушукъ керекди», - дегенди ол бизни бла ушакъда.

Проектини юсеринден айткъан уа, аланы темалары кеп торлю болгъанды. Сёз ючюн, КъМКСУ-ну студенткасы Уналаны Мариям адвезин эм каталитический нано плёнкаланы жарашдыруу технологиясын азырлагъанды. Университетини энтита бу студенткасы Соэйланы Жамиланы илму иши уа жашин къудурюу бутакларындан чыгарылгъан лектинни мурдорун да нано аш-азыкъ продуктла чыгаруу бла байламды. Север-Кавказ тау-терим жарашдыруу институту доцентни Рахияланы Рашида а юнюню болушукъу бла ишленген жаныгъарыш коллектор къурадыр муралды.

Преприятие кермиоочке келтирген затла уа, кертиби бла да, сейир эдиле - оювдран, горбушдан сумкала, бел булга, бохчала. Терини къыйдан алапалда дегенде уа, чабак фермла аны этин ангандан сорат, терисини къалгъан-кулгъанына жарашдырала. Россиеде аны хайыранган предпритияла жокудула, аны себепли терини не этерге билмейди. «Сары кепюу, алай бююнеге дерни аны атып къыйма, алакъдыгъа керекли затла этерге болуугу юсюнден бизден башха адам да саргъыш этмегенди», - дегенди Ахмед Шадрев.

Проектини арасында социальный магъалаларда да бардыла. Ижтисованы Шамал Кавказ къырал институтуна окугъан Шауаланы Мария жашын жашуу болумгъа торлеу, сакат сайбилени чыгармачылыклары арасын ачуу жаны бла предложение азырлагъанды.

Проектини бла РФ-ни Президентини Север-Кавказ федеральный округда толук эркинлик келечиси Александр Хлоповни эм КъМР-ни Президентни Арон Канков да шагыртылгъанлыгъанды. Студентла бла тобашууе уа Александр Генчаевни проектини бир-бирлери журукъла заманда жашауда бардырлары айткъанды.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

КОНКУРС

«Школну директору - 2011»

Сегизинчи февральда «Школну директору 2011» Битурессой конкурса завкала алау башлангъанды. Быйыл анда бир къауум торленуле болукъдула, къысхасын айткъанда, ол антикоризис управленианы вопросларына жораланарыкъды.

Асламлы сайлау 1-чи (заочный) турну кезююнде бардырылгъанды. Аны шюкъланы директорларына къалай таматалыкъ этгенлери юсюнден эсе жарашдыруу жибериге керекди. Заяваланы <http://konkurs.direktor.ru> деген официалый сайтха иерге болукъду. Конкурс ише 15-чи апрельге дерги алыныркъды. Эсөөлөгэ экспертиза эки кезиге юлешип къырыркъды. Биринчисинде, багъа бичиликди эм андан ары этгенлени тизмеси 15-чи июнда тура этиликди. Экинчи кези 1-чи октябрьде бардырылгъанды. Бек ирги эсөлени авторларын а Москвагъа

экинчи (очный) тургъа чакъырлыкъды. Финалгъа чыкълангъанды уа конкурс материалларында айтхан затларын эм профессионал усталыкларын юрени алында керюмдөрге тюшеирди. Хорлапгъаланы сауғалау а 2011 жылда ноябрь айда бардырылгъанды.

Къыралда - дундада

Чырмаулары къурутурга РФ-ни Президентни Дмитрий Медведев Правительствосуну кезулеуе жыйылуунда сёлешигенди. Ол терроризмге къажау корешини кочлерге чакъыргъанды, улутхачылыккъа, ача юзерге корешуилеге, сатуу-алау, предприниматель ишде жорюген коррупциягъа да тевсюсюлюк балгъа кереклигиин чертенди. Ала къыралны экономикасын айнытууга, алгъа барууна чырмауукъ этгенлерин билдиргенди.

Къыралда - дундада

жазыралы тургъанчы юсюнден тынгылы халар айткъанды. Министрини отчёту Президентни Владимир Путин регионны айнытууу министрни Дмитрий Козак бла тобешгенди эм шюнда алау болууны, он санда къышда жашуу магъанларына белгилегенди, уллу предпритияла, организацияла къалай ишленгенди, алгъа къыралны халындан къалай болушукъ кереклисин сюзгенди. Министрини айткъанына кере, предпритияла, организацияла, учуржениди компанияла, акционер обществола аман ишлемегенди аны хайырандан продукция чыгаруу бир кесекге кейбейгенди, жер, табигъат хазананы хайырандану да хан алаиды.

Къыралда - дундада

Ююлни топ затларина да киргенди. МЧС-ни бөлөмлерни адамланы къоркъуусу жерге көбюргенди, алгъа аш-азыкъ, ичер сую, жылы жабуюла, кийимле бла да болушандыла. Синоптикленни айтханларына кере, Калининград областыха уллу боран жетип келди.

Болуму сюзгенди

Россейни Президентни Дмитрий Медведев Удмуртини башчысы Александр Волков бла ишчи халда тобешгенди. Къырал башчыны бла республиканы таматасыны арасында сёз къатылгъандан сорат болуму, шюндагъа жашуу жуукъ жаны ишери жерле къаууу юсеринден баргъанды.

Калининградны суу баскъанды

Областыда хуаны жылгъыны 6 градуса кетюролгенин хатасында кър терк оригенди, куртугъан суула ююлни доваллары толтургъандыла, бир-бир

Япония дауун кюймоиды

Японияны онучуларыны суу болмазлык аруулары барды. Ол Россейни Курил айракмаларына топюс, тамырсъз дау этерге корешуилериди. Хар жыл сайын 9-чу февральда, демонстрацияла этип, Россейни Токиода дипломат корюсу алында митингиле курал корешушюлөди.

Ачыкъ сёлешуу 2 бет

Керти халкъ артистка 3 бет

Закон асыры жумушак болурму?.. 3 бет

Насыллы поэтни жарыкъ назмулары бла жырлары 4 бет

Билдирюу Сакълыккъа чакъыруу

Республиканы право нызамны сакълау органдары къоркъуусуздукъу жалчыр муратда транспорт системаны объектирине бла граждана астам санда жыйылгъан жерде тинтилеу бардырадыла. Терактланы къоркъуулары алыкъа сакълангъанлары бла байламлы право нызамны сакълау органдары республиканы адамларын сакълыккъа чакъырдыла. Аз да ишекли мащаны,хуржуну, адамны, башха затланы да көрген, эслеген заманда,осагъат бу телефон номерге сёлешип билдирлерин тийлейди:

КъМР-де МБД -40-49-10 (дежурный бөлөм), 49-50-62 (шынуулукъу телефону); РФ-ни МБД-сыны СКФО-да Башу управлениыны «Э» арасы 42-70-52 (дежурный бөлөмю); КъМР-де УОСБ - 48-16-02 (дежурный бөлөмю),48-15-81 (шынуулукъу телефону); «Нальчик» темир жукъ станцияда линейный ОВД-77-54-46 (оперативный дежурный); «Нальчик» аэропортда линейный ОВД- 91-19-46 (оперативный дежурный). КъМР-ни право нызамны сакълау органдары бир информация арасы.

Толпурд Къабарты-Малкъары айныргъа башхаладан эсе уллу онглары болган регионниг санагъанды

Ахыры. Алып 1-чи бетдеди.

Ол Къабарты-Малкъарда иш хакъ теленери жыйындырылган борч болмагъанды. Иги шарты санагъанды. Халкыны къолайлыгы битеру. Шошиде орталыкъ ёлменден уллуду, ишчилени саны да къыскарыла барды.

Болсада инвестицияны 27,8 проценте (СКФО-да - 7,3 проценте, РФ-де - 3,5 проценте) азайгъанлары аманды. Иги жанына торленуле къурулуш комплексде бардыла, ол себеден аны айнытыу жаны бла мадарла этреге тийишди.

Бюджет аханын къоратнува эни эс берюрге тийишди эмда саулык саклауда бла билим берюрге программалы жаныгъан дитирге керемди. Верещиди оном эткенди, Къабарты-Малкъарда гитче эм орталыкъ бизниси айнытуда эмда адаманы иш бла жалчытуда сынау уллуду, ол себеден аны Север Кавказын башха республикаларында жаргъа боллукдугу тийишди.

ЖЫЙЫЛЫ

Кесгинлики излеген жумушчу

РФ-ни МСЧ-ни КМР-де Баш управленисында Къабарты-Малкъар республиканы эвакуация комиссиясыны жыйынуу болгъанды. Ани КМР-ни Правительствоуну Председатели орунбасары-комиссияны председатели Уналоны Казим, район эшкер административияны комиссары Мухаммад Къадыр, Къабарты-Малкъар Республиканы эвакуация комиссиясыны юсюнден- биурк чыгаргъанды. Правительствоуну Председатели А. Меркулова уруш заманда республиканы халкын къалай эм кайсы асувуду этилтиги ни планы жарашдырып, къабал этилтиди. Муниципальни курылыуа да алып жална бардыла.

КМР-ни Культура министерствосу да алып къалды. Нальчик шахардан ташына чыгарыла керек болса, культура байлыкъна тизмесин жарашдырып, эни план жазыларгъанды. Республиканы эвакуация комиссиясы келечилерин кошмада-штаб жаратууна кезуюнде юйретиле бериле бардыла.

Сергей Анатольевич билдиргенге кере, КМР-ни муниципальни курылыуларыны эвакуация комиссияларына, толтуруу къырал органна, акционер обществаны башха ведомстволары келериери бла методика борла бардыргъандыла. Алай, жарсыула, ол борланы Ишленди КМР-де министерствосуну эвакуация комиссиясыны председатели Ратмир Боженов бла КМР-ни Эл мюлк министерствосуну келеси Валерий Доход ол жыйынууу сансыз эти къыйнагъандыла.

Энди аны Басхан районда команда-штаб юйретиле бардырылакъанды. Май районда алып жамуу май айла боллукду. Терк эм Зибрус районда уа октябрде. Ол тошуден саклаунында бла суула да халкыны къоркуулууларынын жалчытуу юсюнден юйретиле мартада Черк районда, майда уа Золский районда бардырылакъанды. Дагыда ол «Кабардино-Балкарский центр повышения квалификации по гражданской обороне и чрезвычайным ситуациям» билим берген кырал учуредениг да эвакуация органы келечилерин юйретиле эни эс белгилерин да четтеди.

Жыйытуда экинчи сорун эни кезюнде Нальчик шахар округуну эвакуация комиссиясыны иш къалай къурылганы юсюнден эди. Бу вопрону жыйылыналгъа Нальчик шахарны административияны кезюде министрени орунбасары Иура Кладко тура эткенди. Андан сора да жыйытуда КМР-ни саулык саклау министрени орунбасары Ратмир Асханов, билим берю эм иш министрени орунбасары Муртазалы Борис, Урван район административиясы таматасыны орунбасары Валерий Кебоков, Черк район административиясы башчысы орунбасары Тогузгузланы Магомат республикада криминоген халны осалгъа кетгенини сылтауларындан бирине юйретиле юйрету иш бир кезек болшанын къалтырды санайды. «Мен тохтамай айталхай турама сабийлери кечге дери юйретиле жыйылмагъан ата-анала аланы къайда болгъанларды нем сормайдыла, тынчайып къалай турадыла? Аны къой, бар, сюйгенгилей айлан дегенча, ахча да берилди».

Тогузгуз улу жамауатдан да кен къалганы белгилегенди. «Ол сансыз болмагъа керекди. Аны къалай болды, жаш адам осал иш этип, милитациячылары къолларына туюше, алай жууукълары, къоншулары анга тюз багъа бинмейдиле. «Ол аламан жашды, аны эм юренинде чибини да айтпоран болмаз», деп тохтадыла» дегенди.

Аны оюмуна кере, бир-бир жамауат организацила да ишлери тиийишчила бардырмагъанлар да айташды. «Ала эллирени жарсыларын, къайгыларынын властыла ба билдирмейдиле. Адамланы жашуларыны хатасы жокуула, ала бир заттан къыйнаймайдыла деп, къобау этип туруну хайыры, магъанасы да жокуула» деп къышанды.

Ишчилени юсюнден айташды уа, ветеран организацины таматасы оном этгенди, ишлерге сюйгенгилей табылыккъы. Аны озон дурус керел. Томенляны Владимир, керти окуна, ишлерге сюйгенге ююнде да иш табылыккъы, дегенди. «Ху, шенду мал тутхан къыйнади. Кеп малла-ны иелери болгъандыла. Сют

жылдан артык жалчытуу хандан сора да, совхозгъа окуна берючюбюз бюгон да эсимдеди. Шенду уа жаш адамла къыйнамай терк окуна ахча къолу болуурга сюедиле» дегенди ол.

Аны озон андан ары бардыра, Жаболаны Салдин шенду башхаларында ишлеген адамла да аз болгъанларын эс эттергенди. «Келени жерлерин ханс басып турадыла» дегенди.

Жабо улу жаш юйретиле керек болгъаны да белгилегенди. «Хасанияда жыйырма жылдан артык алып бер адамгъа юй ишлере жер берилмегенли» дегенди. Шауаланы Адрахам оном этгенди, бюгюнлюкде бола турган осал ишени андан ары жайдырмаз ючюн, биргиулук керекди.

Жыйытуда дагыда жумушлыны жарсытып тургъан жулушланы юслеринден да айтылгъанды. Адамланы артыкча да бек газны, электрокочну, сууну тарифлерин осюп баргъанлары къыйнадыла. Аны бла байламы элде беш минг сомдан аз алган пенсиячылары тизмеси да жарашдырылганды. Аны шахар административиягъа етдюруге оюнуш хандыла.

Андан сора да, ветеран организацины членери, эллирени жыйып, экстремизмге, терроризмге къажу тобушюну бардырырга, аланы оюмларын да билип, халкъгъа чакыруу этреге да келгендиле.

ХОЛАЛАНЫ Марзят.
СУРАТДА: элли къартланы жыйылыулардан.

адамла ипотеканы алырга къоркъмаз ючюн, айлык хакыны кепюрге тийишди.

«Айлык хакыны жашу этреге жетери аханы бек аз ёлмениди гитче этреге къоймагъан закон жарашдырыла нек жарады? Ол а президентияны таматаларына ишлерни ахчы этреге, налогланы телеп башларга себеплик этериди, - деп белгилегенди Александр Хлопонин. КМР-ни Президенти Арсен Каноков Нальчикде жер ююшени берюде нызамны къатылыгын республиканы ара шахардык курулуш бардырынуу Генеральни планы жарашдырылмагъа бла байлымы болгъаны билдиргенди. «Мен шахарда мемляна къалай-алай болсада ишленсе сюймей, биз озок келген телюно алында жууалыкъ. Алай план жаздырыла, ала плангъа ахчы да чырмау этгенди. Болсада Генеральни планын къабал эт-

генлей, жер ююшени конкурса чыгарырыкъ», - дегенди. Кеңешти экинчи кесегинде СКФО-ну 2025 жылгъа дер айнытуу стратегисин жашауда бардыруу эмда КМР-ни инвестиция планын жарашдырыу жаны бла вопрону озонгелди. Александр Хлопонин 15-чи марта дер республиканы буйлыгъа инвестиция планын хазырларга буоургъанды. Анда неча инвестиция проект жашауда бардырыла белгиленгенди, ала тамамланыра субъект эмда федеральни ара къалай бир ахча къоратырыла, регион аласты оргналарына ол санда жер-жерли самоуправление органына да, къалай жууалыкъ салынган, неча жагы иши жер курылганы да белгиленген тийишди.

Ахырда Арсен Каноков: «Инвестиция проектин жашауда бардырганда къыралны жанын-

дан гарантия беруи система ишлеп башлаз, экономиканы айнуу биле биле торлендириди. Ол а 2012 жылда окуна эзелмей къалтыр тийюйдю. Бизде тынгыла бардырылгануу, улуу проекте аз туюндо, алай ала башларга кредитле алырга онг жокуду. Компанияларыны кеслерини кредит историйлары, залог молктери жокуду. Биз бу проблемаланы кетерира мадарла излегенбиз, ол санда инвестицияны жаны бла агентство курыганбыз, аны уставной капиталына бюджетден ахча берилгенди. Къысасы, кредитле алырга онг курыганбыз. Бюгюнлюкде уа ишбиле тынчайтылганды. Кырал берген гарантия - бизге магъаны финанс болушуккъу», - дегенди.

Марина ХАЛОВА,
КМР-ни Президентини бла Правительствоуну прес-службасы.

Жамауат организацила

Ачык селешу

Хасанияны ветеран организацины бу конлде бардырылган жыйылуунда оз республикада шендуго болууну, аны бла байламыны кен къалай ишле тамамларга эм артыкча не затха эс бурурга кереклигин юсюнден барганды. Ветеран организацины таматасы Тогузгузланы Магомат республикада криминоген халны осалгъа кетгенини сылтауларындан бирине юйретиле юйрету иш бир кезек болшанын къалтырды санайды. «Мен тохтамай айталхай турама сабийлери кечге дери юйретиле жыйылмагъан ата-анала аланы къайда болгъанларды нем сормайдыла, тынчайып къалай турадыла? Аны къой, бар, сюйгенгилей айлан дегенча, ахча да берилди».

Тогузгуз улу жамауатдан да кен къалганы белгилегенди. «Ол сансыз болмагъа керекди. Аны къалай болды, жаш адам осал иш этип, милитациячылары къолларына туюше, алай жууукълары, къоншулары анга тюз багъа бинмейдиле. «Ол аламан жашды, аны эм юренинде чибини да айтпоран болмаз», деп тохтадыла» дегенди.

Аны оюмуна кере, бир-бир жамауат организацила да ишлери тиийишчила бардырмагъанлар да айташды. «Ала эллирени жарсыларын, къайгыларынын властыла ба билдирмейдиле. Адамланы жашуларыны хатасы жокуула, ала бир заттан къыйнаймайдыла деп, къобау этип туруну хайыры, магъанасы да жокуула» деп къышанды.

Ишчилени юсюнден айташды уа, ветеран организацины таматасы оном этгенди, ишлерге сюйгенгилей табылыккъы. Аны озон дурус керел. Томенляны Владимир, керти окуна, ишлерге сюйгенге ююнде да иш табылыккъы, дегенди. «Ху, шенду мал тутхан къыйнади. Кеп малла-ны иелери болгъандыла. Сют

жылдан артык жалчытуу хандан сора да, совхозгъа окуна берючюбюз бюгон да эсимдеди. Шенду уа жаш адамла къыйнамай терк окуна ахча къолу болуурга сюедиле» дегенди ол.

Аны озон андан ары бардыра, Жаболаны Салдин шенду башхаларында ишлеген адамла да аз болгъанларын эс эттергенди. «Келени жерлерин ханс басып турадыла» дегенди.

Жабо улу жаш юйретиле керек болганы да белгилегенди. «Хасанияда жыйырма жылдан артык алып бер адамгъа юй ишлере жер берилмегенли» дегенди. Шауаланы Адрахам оном этгенди, бюгюнлюкде бола турган осал ишени андан ары жайдырмаз ючюн, биргиулук керекди.

Жыйытуда дагыда жумушлыны жарсытып тургъан жулушланы юслеринден да айтылгъанды. Адамланы артыкча да бек газны, электрокочну, сууну тарифлерин осюп баргъанлары къыйнадыла. Аны бла байламы элде беш минг сомдан аз алган пенсиячылары тизмеси да жарашдырылганды. Аны шахар административиягъа етдюруге оюнуш хандыла.

Андан сора да, ветеран организацины членери, эллирени жыйып, экстремизмге, терроризмге къажу тобушюну бардырырга, аланы оюмларын да билип, халкъгъа чакыруу этреге да келгендиле.

ХОЛАЛАНЫ Марзят.
СУРАТДА: элли къартланы жыйылыулардан.

барды эсендеди. Кысасы, кредитле алырга онг курыганбыз. Бюгюнлюкде уа ишбиле тынчайтылганды. Кырал берген гарантия - бизге магъаны финанс болушуккъу», - дегенди.

Марина ХАЛОВА,
КМР-ни Президентини бла Правительствоуну прес-службасы.

«Секундик автосасы» эм «Владимирок-авиа» деген къырал транспорт компанияны бирдиктерге деген башламчылыкны «Аэрофлот» генеральни директоруа кеп болмай бардырыла кенгешиде айташдыла, дегенди Соколов. Андан сора да ол шенду компанияны акционеруе ишле бардырыла турадыла, Росмичество тохтадырылганына кере, ала терт айга дери осулуулакъула. Андан сора «Кавминводавиа» «Аэрофлот» акционер претпритясы болушуккъу эм андан ары да торленуле бардырылык болула.

Минералдуу авиаторла, хар заманда да Ту-134, Ту-154 эм Ту-204 самолётлада учарга сюйюп турган эселе, мындан ары уа ата журту самолётланы сатып алынуу къююп, «Аэрофлот» дуборазы туркунарларына кенгешене сора паркны «Бонилге»-Эрбасла бла толтуруу, аланы 4-5 жылгъа оперативный лизинг бла алып ишлер мурадыла.

Каспий флотилияны белгиси

Артиллериялы бронекатер «АК-22-ны Астраханьда Хорланмы вильварында аскер техниканы экстремизмге къошарга деп ону этилгенди. Журналистлерге махфияда айтылганына кере, аны ара вильварда ортырга Каспий флотилияны командованияны предлоение этгенди. Жагы аскер эсгерте 2012 жылда майла ачылакъ деген мурад барды. Ол предлоенияны къабал кергенди.

«Астрахан аскер-тенгиз форпосту, да аны ючюн тенгизчилеге жагы эсгертеми орнадырыу, ала улу магъанасы болган иши. Ол улуу эм кеп къыйын кетерик проекти. Биз ол проектин жашауда бардырырга къуру жамауат организациладан сора да улуу предпритияны да къатыштырыла» дегенди ол.

Артиллериялы бронекатер «АК-202» Астраханьда кемеуге ремонт этиучо заводда, Аскер-Тенгиз флоту къуауундан кетерилгенди. Ветеранланы эм жаш телюно патриот организацилары оюмларны кере, катер кесини болжалында тиийишчила къуулык этгенди, алай эс, Каспий аскер флотилияны белгиси болуурга толур эркиниги барды.

Къутуалмагъандыла

Ростов областыны Нивочеркас шахарында жаш телюно арзын профессионалы бокс жаны бла дунияны чемпиону Хетаг Козаевни ёлпорге бу болур деген ишчилеге биреу туугъанды. Жын жарымдан аслам заманы бугусп айланганды ол правону къоруулачу оргналардан. Аны юсюнден ИТАР-ТАСС-ны корреспонденте Шимал Осетияда МВД-ны прес-службасында билдиргенди.

Ол мурадлык иш 2010 жылда 13-чю июнда болган эди Владимир профсоюзла бокс жаны бла дунияны чемпиону Хетаг Козаевни ёлпорге бу болур деген ишчилеге биреу туугъанды. Жын жарымдан аслам заманы бугусп айланганды ол правону къоруулачу оргналардан. Аны юсюнден ИТАР-ТАСС-ны корреспонденте Шимал Осетияда МВД-ны прес-службасында билдиргенди.

Сабий эм юйюк солуну

«Витязь» комплекси бла шагырельюле, не аздан айташда, россиялы турист фирмалардан юй минг келечи келчиди. Туроператорлагъа примаржаны кечкерида айтылган здравница жагы бла кенг мащаблы информация тура болушуккъу.

Кермючю кечкерида биринчи кере, официалый ханд, спортну, туризмни эм жаш телюно политиканы министрени орунбасары Надежда Низианы бла Анапаны башчысы Татьяна Есикованы сана-торкурот предпритиянына оюнулары бла тобушиуери болушуккъу.

ДАЛХАТЛАНЫ Марзят.
СУРАТНЫ автор алганды.

ШИМАЛ КАВКАЗ КЮН САЙЫН

Базарны халын жаратмагъандыла

Астраханьдагы базарны халын бирда жаратмагъандыла биринчи вице-премьер Виктор Зубков эм Юг федеральни округу (ЮФО) РФ-ни Президентини полномочный келесин Владимир Устинов. Ала базарга къарал чыкъгъандан сора «санитар болуула жарамчалыда, багъала уа уллуладан» дегенди.

Кенгеше Устинов бек къаты тырман этгенди санитар службаны келечилерине. «Къысасы заманы ичинде базарда шендуо кир болса, бизге анда иш болушук туюндо», дегенди ол.

Зубков айтанганына кере, «чабакны багъасы этни багъасындан эсе иги да кеп болгъанды да кезге урууп турады. «Сез а Каспий тенгизни регионунда Волгадагы, чабак ёнчюну юсюнден барды» деп айташды ол. «Он жерли власты иги эс буруп къарварга керекдиле бола турган ишлеге», дегенди биринчи вице-премьер.

Правительствоуну председатели алышынганды

Къалмык Республиканы правительствоуну председатели Олег Кичиков кеси ыразылгыла бла къуллукъдан кетгенди. Аны юсюнден ИТАР-ТАСС-ны корреспонденте прес-службада билдиргенди.

«Республиканы башчысы Алексей Орлов къол салгъан узакъга кере, премьер-министрини къуллугъун Людмила Иванова толтура уллукду.

Людмила Николаевна Къазах ССР-ни Джамбул областында туугъанды. Къалмык къыран университетте окуп, экономика жаны экономикалы специалист деген усталыкты алганды. Андан сора Москвада полиграф институту бошаганды. 2007 жылда Прессуаданы Москвадагы академиясы окуп чыкъганды. Экономика имулану кандидатыды. Шендуго дери Къалмык Республиканы правительствоуну председателини орунбасары финансалы министр болуп турганды.

Электрокочу бла жалчытууга – бирик кастество

Сочиде ююшючю септени жаныгъартууга 2013 жылгъа дери 8 миллиард сом берилдикди. Шахарны ююшючю 6-10 кв сетми модернизацияла олмиладжа къурулушу программасына киреди, аныч курорт шахарда жашагъанланы электрокочу бла жалчытууна кастествоны илдендирюуге жоралананды.

Алай бол ол проектин жашауда бардырууну хайырндан Олимпиада ара шахары 194 жангы 6-10 кв трансформатор эм ююшючю подстанция къолу болушукду, андан сора да 254 километр кабель эс тартылдыкъы. Энергетикле Красная поляна посёлдада электростанцияны жаныгъурун башла турадыла, андан сора проект эм ишле ишле бардырыла турган Ашлер, Хостинск эм Ара районлада ишлеркиди.

«Кавминводавиа» «Аэрофлотха» къошулушуккъу»

«Кавминводавиа» деген авиаконпания акцилангандан эм активтери оны кесегин «Аэрофлотха» бергенден сора «Дон-авиа» авиаконпаниягъа къошулуурга болушукду. Аны юсюнден журналистлерге «Кавминводавиа» генеральни директору Анатолий Соколов билдиргенди.

Бизни компанияларыбызны, аныч «Норд-авианы» эм «Росси», «Секундик автосасы» эм «Владимирок-авиа» деген къырал транспорт компанияны бирдиктерге деген башламчылыкны «Аэрофлот» генеральни директоруа кеп болмай бардырыла кенгешиде айташдыла, дегенди Соколов. Андан сора да ол шенду компанияны акционеруе ишле бардырыла турадыла, Росмичество тохтадырылганына кере, ала терт айга дери осулуулакъула. Андан сора «Кавминводавиа» «Аэрофлот» акционер претпритясы болушуккъу эм андан ары да торленуле бардырылык болула.

Минералдуу авиаторла, хар заманда да Ту-134, Ту-154 эм Ту-204 самолётлада учарга сюйюп турган эселе, мындан ары уа ата журту самолётланы сатып алынуу къююп, «Аэрофлот» дуборазы туркунарларына кенгешене сора паркны «Бонилге»-Эрбасла бла толтуруу, аланы 4-5 жылгъа оперативный лизинг бла алып ишлер мурадыла.

Каспий флотилияны белгиси

Артиллериялы бронекатер «АК-22-ны Астраханьда Хорланмы вильварында аскер техниканы экстремизмге къошарга деп ону этилгенди. Журналистлерге махфияда айтылганына кере, аны ара вильварда ортырга Каспий флотилияны командованияны предлоение этгенди. Жагы аскер эсгерте 2012 жылда майла ачылакъ деген мурад барды. Ол предлоенияны къабал кергенди.

«Астрахан аскер-тенгиз форпосту, да аны ючюн тенгизчилеге жагы эсгертеми орнадырыу, ала улу магъанасы болган иши. Ол улуу эм кеп къыйын кетерик проекти. Биз ол проектин жашауда бардырырга къуру жамауат организациладан сора да улуу предпритияны да къатыштырыла» дегенди ол.

Артиллериялы бронекатер «АК-202» Астраханьда кемеуге ремонт этиучо заводда, Аскер-Тенгиз флоту къуауундан кетерилгенди. Ветеранланы эм жаш телюно патриот организацилары оюмларны кере, катер кесини болжалында тиийишчила къуулык этгенди, алай эс, Каспий аскер флотилияны белгиси болуурга толур эркиниги барды.

Къутуалмагъандыла

Ростов областыны Нивочеркас шахарында жаш телюно арзын профессионалы бокс жаны бла дунияны чемпиону Хетаг Козаевни ёлпорге бу болур деген ишчилеге биреу туугъанды. Жын жарымдан аслам заманы бугусп айланганды ол правону къоруулачу оргналардан. Аны юсюнден ИТАР-ТАСС-ны корреспонденте Шимал Осетияда МВД-ны прес-службасында билдиргенди.

Ол мурадлык иш 2010 жылда 13-чю июнда болган эди Владимир профсоюзла бокс жаны бла дунияны чемпиону Хетаг Козаевни ёлпорге бу болур деген ишчилеге биреу туугъанды. Жын жарымдан аслам заманы бугусп айланганды ол правону къоруулачу оргналардан. Аны юсюнден ИТАР-ТАСС-ны корреспонденте Шимал Осетияда МВД-ны прес-службасында билдиргенди.

Сабий эм юйюк солуну

«Витязь» комплекси бла шагырельюле, не аздан айташда, россиялы турист фирмалардан юй минг келечи келчиди. Туроператорлагъа примаржаны кечкерида айтылган здравница жагы бла кенг мащаблы информация тура болушуккъу.

Кермючю кечкерида биринчи кере, официалый ханд, спортну, туризмни эм жаш телюно политиканы министрени орунбасары Надежда Низианы бла Анапаны башчысы Татьяна Есикованы сана-торкурот предпритиянына оюнулары бла тобушиуери болушуккъу.

Производство

Заказчылары келлерине жете

Халкыны жашуу жумушларын жалчыхтан «горный» комбинахта ишлеген ворчаларны тынгыла толтурууды. Титучюле, кумуч бичуучюле, колемларды чыгаруу этер ючюн, къоз къызылганын, кепжыллык сынаулары, усталыклары амайдыла.

Коллектив бюгонлюкде не бла керешени юсюнден билир мурадта биз акционер обществуна таматасыны къуллугун толтуругъан Раида Магоматгериевна Шомахова тобогъанды. Ол бизге билей айтады:

«Алгын заманда да мемкарлыгъа ремонт этреге эм башха ишлени тамамларга къолубуздан келе эди. Заказчыларыбыз да кеп эдиле. Жарсыула, бусуагъатда болуп алай туюндо. Алгын адамла аслам кепирча ючюк тёртюнчо атажанды моданы кергюзотген салон ишлей эди. Шенду, экономика къыйынлыклагъа чыдамай, ол чачылып кетгенди.

Аныч сора да алгын койим бичуучюлени, титучю мастерлени да кеслерини отулары бар эдиле. Энди ала, ююшени, къауум-къауум болуп ишледиле. Бюгонлюкде хар затны аял жюрючюле тошоуду. На-логла - уллу, закъанла уа - аз.

Иш хакыны азлыгына да къарамай, бу юйде титучю-бичуу этген устадан онбеш адам барды. Аланы бир къауумлары мында ишленгенге тошоуду. Кес-лери да атлагъанды. Сёзюсү, аланы хар бирини кеслерини заказчылары барды. Бош ишми жерле болгъанлыккъа, алай келген адамны терк окуна тигере, бичюге юйретиле алып онбешуу жокуду. Бизде ашуу эшген, кий-

неда анга ушаш башха кийимге уа онайлык курсагъа жюриюдоле. Бизни меклямы отуларыбыз да, уллурда да болгъанлар себепли аланы бир-бирлерин арендагъа бербез.

«Сизде жыйрыкны, костюмну къаллай бирге тикдирдире болушукду?»

«Шарда болгъан кеп башха кийимге эденде эденде айтпалды. Усталла ишлейдиле деп артык багъа къошулмайды. Биз аны да багъагъа санаибыз, болсада, хар затны тергей кетгенде, аламыскъа болмайды.

Шенду титучу этген машиналагъа ремонт этген механикни алырга ушаш багъа затланы мастер кесинден бере эсе, сёзюсү, багъа ултуруш болушукду. Костюм да алай. Аны багъасы уа эки минг сомдан айтпалды. Усталла ишлейдиле деп артык багъа къошулмайды. Биз аны да багъагъа санаибыз, болсада, хар затны тергей кетгенде, аламыскъа болмайды.

Шенду титучу этген машиналагъа ремонт этген механикни алырга ушаш багъа затланы мастер кесинден бере эсе, сёзюсү, багъа ултуруш болушукду. Костюм да алай. Аны багъасы уа эки минг сомдан айт

Топалайчык

Топалайчык

Кючмезланы Исламга жыл бал жарым болду. Ал Нийкогда жашайды.

Газет окуучулары

Борсукъ жауну дарманлыгы

Бир кыш кой бийем, уюкчаны койип, эшикке куюкчон кырай турган шорпаны алып келгенни, абаны, ол уюкчаны ичине куюду. Аксылары ачы койдордо да, болыңчыга жатды. Анда врач айтты: «Былпай койгонге борсукъ жуанди бек жараркы зат жокчу. Аны тапмасагыз, сакыт болуп кыларгыз кыркыуу барды»,- деп.

Тепулань Дауу.

Саулуук сакылау

Ангинагыз, стоматитигиз, гингивитигиз бир эселе

ЮБИЛЕЙ ИНГИР

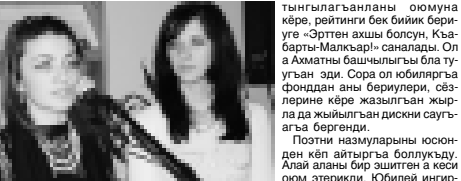
Барак кюн болгилы малкыр поэт, Ленинчи комсомолу бла КМР-ни Кырал саугалары лауреаты, КМР-ни бла КЧР-ни халк поэти Соайланы Ахматны юбилей ингири Миллет музейде бардырылганды.

Солдан онгига: Кырчаланы А., Х. Кауфов., Соайланы А., Н. Шөгөнчукова.

Насылуры поэтни жарыккъ назмулары бла жырлары

нын айтханды. Он жан кыш поэт редакцияга орус тилге кечоролгон назмулары алып келген эди.

Педколледжи студентлери.

Юбилей ингирге КМР-ни культура министрлиги орунбасары Кырчаланы Аминат да келген эди. Ол кесери, министрствону атындан да, кызы агышылп, Минги тауну айтат суратын Соайланы сауга эткенди.

мычылыгыны юсондон толу жазганын, юбилей ингири анча толу багъа берип амыл болмагъанын айтханды. Алай Ахматны биринчи китабын – «Кюн юкере» - эсгермей коймагъандын.

КМР-ни ПРОКУРАТУРАСЫНДА

Урунчу кодексни бузган кыулуукчуладан кыаты сураллыкды

Айлык хаккы заманында тебу - предпритиялы таматалары баш борчуду. РФ-ни Президенти эм Правительствоосу хакъ заманында телевичра онгла кырау жаны бла улуу ни бардырадыла. Бу жаны бла законда регионда толтурулгана РФ-ни Прокуроруну уканына тиийишликке шахарлада бла районда прокурорлагга айлык хакъ толусулмай аты заманында телевичра надзорну кыатылан дыйрыгга борч салынганды.

Борчуну телереге керек болганы эсгертилгенди

Лескен районну прокураторасы акыбалак болмагъанлагы оуйлук этленге берилерге керекли ача теленмети бла байламлы Лескен районну администрациясына 31 иск завленине этгенди.

САРАКУЛАНЫ АСИТ. СУРАТЛАНЫ МАМАЙЛАНЫ АЙЛЫ АЛГАНДЫ.

Позити кырасында да кууандын аны назмуларына мушка тагылап, жырчында да бла бирге халкъ да айта. Ким эшитмегенди: «Сен да, мен да жашайбыз, бир бирибизге кууана...» деген сөзленин? «Эрирей» халкъ ансамблини айтханды ол шилерге айланганды. Ингириде да да зирейиле аны «Таулу хычин», башха жырларын да айтханды.

УШОГЕНОВ, НАЛЬЧИКИ ШАХАРНЫ ПРОКУРОРУНУ ТАМАКА БОЛУШЛУКЧУСУ.

Айлык хаккы заманында теленгеги негда адмаланы башка уруну эркинликтерин бузгана оночулары ишлери бла байламлы прокуратура дайым да кыаты сурарыкты. Алай шартла ачыкълансала, предпритиялы таматалары администрацияте жуукага тартылыкды дала. Буукулукча, андан сора да, этипселе РФ-ни Административ кодексине тиийишликке алачы куулукчанд кетериюню юсондон оуу этиплекди. Ишчилерине хакхалары 2 айдан кеп телемеи тургъан куулукчулууга у уюловон жуукага тартылыкты.

Бир ыйыккъга гороскоп

14-чю февральдан - 20-чысына дери

Кычарада. Жетишимли ашчыл болуучу. Аччыл файда келтирчю хайырлангырга он барды. Орта эм барак жончуде хар лунуни кесигизге фарида тошорор ююн, бек тазаныгы болурга керекси. Жетишим болдурор ююн, кеси омонугузу айта билгенгикини улуу магъанысы барды. Хар затны да аңгылай билгенгикини керектозос.

Танава. Бу ыйык бек ити кезидеу коллегала эм шил партнериягыз бла танышыгыз эм неформальнында толбашшире. Сизни кытыгызда болбаш адамлагы ити жаны бла себеплик этерикси. Барак эм байрым ююнде бир торло кытыкчыны северикси. Ол кондеде кесигизни шок тутугуз.

Эгизле. Баш ююнде кытыгызда адамды кысы болуп деп ашанары Геюрге ююнде башлап барак ююнде бир заман бек ити кезидеу. Хар ишчи да тынгылы эм терк этерикси, ити кесек фарида да тошориктозос. ыйыкны азыренде уш шилеригизге бек кууандырлыкчыла.

Айырчыбагыла. ыйык билеу февралыны алганды окуяна. Оз дурмагыз алаха берген онугузуну, омонларды башларкы тырга кыркмагызы. ыйыкны ахырында кыйын шешилеу болуучу. Алачы бийик даражда бардыралсагызы, хайырлы болуучула.

Суукулуу. Кесигизни инсангызыны игилдендир муратда тренинг деген затлагга кюрор башларкы окуяна болурор. Не десек да, болула ачыкълангъан кыра, хар неге да уллу эс болуп кырагызы, хар затны да тоюбонетельнык дери жетирматда. Шенчыгызы ыйыкны ахырында тири болуучусу, анга керне ишигиз да ити барлыкчыла.

Кызыла. Жарылууга, бу ыйыктыгыз кууанычы болуучу тоюлду. Ишигизде жаланда жангыз байрым кюн ити болуучу дерчиди. Солу конде уа ююде этер ишлеригиз топлатулду.

Базманна. Баш эм геюрге кондеде ишке айрымлы болуп, башламлы болганыгызын аш ишни кырай билгенгикини кер...

Сөзбер

Word search puzzle grid with the word 'Заман' highlighted.

ЭНИНЕ: 1. «Андан ичдим, кекирдим, юи орады...» 3. Самолет темирчи. 7. Жюрек «отлук».

Another word search puzzle grid with the word 'Заман' highlighted.

УЧРЕДИТЕЛЬСКОЕ АБОНАМЕНТНО-ИЗДАТЕЛЬСКОЕ ПРЕДПРИЯТИЕ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВА

Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал РЕДАКТОРЛЫГА: БЕШПАЙЛАНЫ Муталип (баш редактор орунбасары), КЮНАКЧЫЛАНЫ Хасан (баш редактор орунбасары), АЛИКАЛАНЫ Владимир, БИТИРЛАНЫ Аминат, ТЕКУЛАНЫ Хауа, ТОКУМАЛАНЫ Усейин, ТОКЛУЛАНЫ Борис (жууалы секретары).

Редакция авторла бла кызыгыт жюржетмейди. Кюл жамаллагга рецензия этилгенди эм ача артха кытыктармакчалыла. Газетде басылганын материалла айтылганы омонда редакцияны оюму бла кесимизге болуучулукча. Алада айтылганы хар зат ююню, Россия Федерацияны басмага ююндеде Законду тиийишликке, материаллагы авторлары кесери жууалыла.

РЕДАКЦИОННЫ АДРЕС: Газетни басмагга КМР-ни Жаш кюлюню эмеда жуамаат биртулуну ишлери ачыла бла министрствону компьютер сулувагы хазыр эткенди. Газет «Тетраграф» ООУ-ну типографиясында басылганды. Нальчи шахар, Ленин атыла проспект, 33. Газетини ислерине таптыруу ююню КМР-ни почта сувалы федераль Управленисы жууалды. Телефонна: 42-06-51, 42-19-97.